

Cjeloživotno učenje na bolonjski način

prof. dr.sc. Vlasta Vizek-Vidović

Sveučilište u Zagrebu

TEMPUS-JEP: *Moving Ahead with the Bologna process in Croatia*

Osijek, travanj, 2006.

5 PITANJA

- Što cjeloživotno učenje znači u sveučilišnom kontekstu?
- Koji su glavni akteri cjeloživotnog učenja na EU sceni?
- Kakav je položaj cjeloživotnog učenja u Bolonjskom procesu?
- Kakav je položaj cjeloživotnog učenja u Sveučilištu u Zagrebu?
- Kako dalje? ili otvorena pitanja i izazovi za sveučilišta

ODREĐENJE CJELOŽIVOTNOG UČENJA

Life Long Learning - LLL

■ Definicija cjeloživotnog učenja (EU, 2000):

“Sve vrste učenja tijekom odrasle dobi s ciljem unapređenja znanja, vještina i kompetencija u okviru osobnog, građanskog, društvenog ili profesionalnog djelovanja pojedinca.”

■ Vrste cjeloživotnog učenja:

- ✓ **formalno profesionalno** (trajno obrazovanje /trajni profesionalni razvoj)
- ✓ **neformalno profesionalno** (učenje u okviru profesionalnih aktivnosti)
- ✓ **neformalno izvan profesije** (učenje vezano uz razne životne aktivnosti)

ZAŠTO CJELOŽIVOTNO UČENJE U SVEUČILIŠTU?

Vanjski razlozi:

- ✓ globalizacija i demokratizacija visokog obrazovanja
- ✓ demografski trendovi
- ✓ ekonomske, društvene, kulturne potrebe pojedinaca i društava
- ✓ tehnološke promjene
- ✓ promjene u tržištu rada

Unutrašnji razlozi:

- ✓ potreba za novim tržištem
- ✓ veze s bivšim studentima
- ✓ jačanje suradnje s okruženjem
- ✓ poticaji transferu tehnologije
- ✓ više sredstava za inovacije
- ✓ pozitivna slika u javnosti

TRAJNI PROFESIONALNI RAZVOJ I SVEUČILIŠTE

■ OBILJEŽJA PROGRAMA

- ✓ izvan vertikale 3+2+3 - iznad razine prvog Mastera
- ✓ tržišna orijentacija - slobodna ponuda ili prema narudžbi
- ✓ programi do godinu dana - s ili bez certifikata, rjeđe s ECTS-om
- ✓ akreditirani programi - MA specijalizacije sa 60 do 120 ECTS-a
- ✓ specijalistički/ interdisciplinarni (produbljivanje/proširivanje kompetencija)
- ✓ izvedba: blok-nastava, e-učenje, učenje na daljinu, konzultacije

■ OBILJEŽJA KORISNIKA

- ✓ zrelije dobi (25 +) s profesionalnim iskustvom
- ✓ vanjski korisnici (diploma Ba/Ma): alumni, vanjski VSS
- ✓ unutrašnji korisnici: nastavnici, administracija i uprava, istraživači

GLAVNI LLL AKTERI NA EU SCENI

towards the european higher education area
bologna process

■ EU Mreže

EUCEN – *European University Continuous Education Network*

www.eucen.org

EAEA – *European association for the Education of Adults*

EDEN - *European Distance and e-Learning Network*

■ EU programi

Socrates, Action III.3.1

Leonardo da Vinci – *“pillar of life-long learning”*

Grundtvig – adult education and other educational pathways

■ EU sveučilišta

Danub University Krems – Department for Research in CE

Helsinki University of Technology – LLL Institute DIPOLI

Valencia University of Technology – Postgraduate Education Centre

CJELOŽIVOTNO UČENJE U BOLONJSKOM PROCESU

Bolonjska deklaracija (1999)

“...valja uvesti kompatibilan sustav ECTS-a primjenjiv i na područje cjeloživotnog učenja”

Priopćenje EU komisije (2001)

“Izgradnja Europskog prostora cjeloživotnog učenja”

Praško priopćenje (2001)

“Cjeloživotno učenje je bitan dio Europskog prostora visokog obrazovanja. U Evropi budućnosti temeljenoj na društvu znanja, LLL strategije su nužne za suočavanje s kompetitivnošću, novim tehnologijama te za unapređenje socijalne kohezije, jednakih mogućnosti za sve i opće kvalitete života.”

Trends III (2003) - Istraživanje o LLL-u na EU sveučilištima.

“....ključni je problem jasan nedostatak integracije cjeloživotnog učenja u sveučilišne strategije Čak i zemlje kao što su Britanija, Finska i Francuska koje snažno politički podupiru LLL, kontinuirano obrazovanje i LLL nemaju sti status u sveučilištima kao ostali akademski programi.”

Berlinsko priopćenje (2003)

“.....za realizaciju koncepta cjeloživotnog učenja važan je doprinos visokog obrazovanja.”

Bergenško priopćenje (2005)

“...potrebno je stvarati mogućnosti za fleksibilnost obrazovnih putova unutar visokog obrazovanja uključujući i procedure za priznavanje prethodnog negformalnog učenja.”

EUCEN: IZJAVA I PRIJEDLOZI (srpanj, 2005)

- *“U bolonjskom je procesu cjeloživotno učenje zanemareno i unatoč političkompoticanju institucija visokog obrazovanja da od retorike pretvore cjeloživotno učenje u realnost, malo se toga pokrenulo.”*
- *“Cjeloživotno učenje i programi za odrasle trebaju biti integrirani u Bolonjski proces i realizirani u istom vremenskom okviru kao i ostale ciljevi reforme visokog obrazovanja.”*
- **EU komisija treba podupirati:**
 - ✓ *razvoj sveučilišnih LLL centara izvrsnosti,*
 - ✓ *European Observatory za promicanje i valorizaciju nove strategije i prakse u području LLL-a*
 - ✓ *programe izobrazbe zaposlenika za primjenu LLL u sveučilištima*

CJELOŽIVOTNO UČENJE U SVEUČILIŠTU U ZAGREBU

■ Pravno-političko uporište:

- ✓ Strategija Sveučilišta u Zagrebu ISKORAK 2001
- ✓ Zakon o znanstvenoj djelatnosti i VO– čl.76 i 84. (2003/04)
- ✓ RH: Strategija obrazovanja odraslih i akcijski plan za 2005. (str.29)
- ✓ **Statut Sveučilišta u Zagrebu – čl.62 (2005)**

■ Oblici cjeloživotnog učenja na SuZ:

- ✓ Institucionalizirani: *Medicinski fakultet, Građevinski fakultet, FSB*
 - ✓ Neinstitucionalizirani – individualni angažman preko *tijela državne i lokalne uprave, NGO-a, međunarodnih institucija, privrednih tvrtki, profesionalnih udruženja*
- **TEMPUS SCM (2006): *Life long learning in university context* (3LUC)**

OTVORENA PITANJA I IZAZOVI ZA SVEUČILIŠTA

- *strategija razvoja i model financiranja*
- *razvoj specifičnih kurikuluma za LLL*
- *pristupi poučavanju primjereni odraslim studenatima*
- *fleksibilan odnos između LLL i 3+2+3 strukture*
- *uključivanje LLL-a u ECT sustav: prenosivost i akumulacija kredita*
- *primjena ICT-a i sustava udaljenog i e-učenja*
- *uključivanje u sustav osiguravanja kvalitete i akreditiranja*
- *suradnja s nositeljima interesa u vanjskom okruženju*
- *sustav trajnog profesionalnog razvoja za članove sveučilišta*
- *izmjenjivanje primjera dobre prakse među sveučilištima*
- *sustavno istraživanje i praćenje rezultata LLL-a*

Umjesto zaključka

“The illiterate of the 21st century will not be those who cannot read and write, but those who cannot learn, unlearn, and relearn.”

Alvin Tofler

